

ALTERNATIEVENONDERZOEKSNOTA
KLUISBOS

Advies 2019-08 / 28.06.2019

INHOUD

1	Situering	3
2	Opzet project Kluisbos	3
3	Enkele bedenkingen / aandachtspunten	4
3.1	Procesaanpak	4
3.2	Implicaties keuzes en belangen	4
3.3	Randvoorwaarden	5
3.4	Vervolg geïntegreerd onderzoek	6

1 SITUERING

Op 11 juni 2019 werd de Vlaamse Woonraad gevraagd advies te willen verlenen over de alternatievenonderzoeksnota (AON) over het project Kluisbos. De adviesvraag kadert in de procesaanpak van complexe projecten (zoals voorzien in het desbetreffend decreet 25 april 2014 en het BVR van 12 december 2014).

De Raad opteert ervoor een aantal algemene bedenkingen en/of aandachtspunten te formuleren. Deze kunnen bijdragen aan het verdere procesverloop van het project en nuttig zijn om het debat te verrijken. Omwille van het multidisciplinaire karakter van het project weerhoudt de Raad zich van een beoordeling of analyse van het project op de verschillende aspecten verbonden aan de diverse betrokken beleidsdomeinen. De Raad heeft het advies over de AON aan bevoegde instanties overgemaakt op 28 juni 2019.

2 OPZET PROJECT KLUISBOS

Het Kluisbos ligt in het zuiden van de provincie Oost-Vlaanderen en werd door het gewestplan (1977) (grotendeels) bestemd als bosgebied. Evenwel rust op een deel van de percelen nog een geldende verkavelingsvergunning (1963). De verkavelingsvergunning betreft 72 loten waarvan nog een aantal onbebouwd zijn gebleven. In uitvoering van de Europese habitatrichtlijn werd het Kluisbos in 2002 als speciale beschermingszone (SBZ) aangeduid, waarmee de waarde voor de natuur en milieu werd onderstreept. In het Kluisbos is eveneens in ruime mate recreatie-infrastructuur aanwezig (sporthal, zwembad, cafetaria, speelbos,...). Voor de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen (2010) is de huidige staat van instandhouding van de habitat van het Kluisbos ongunstig (mede door de verschillende functies).

Het doel van het complex project wordt in de startbeslissing omschreven als volgt: *'...komen tot een evenwicht tussen de ecologische waarde van het Kluisbos, het publieke karakter van het bos en de relatie met de omliggende functies waarbij een oplossing moet worden geboden voor de problematiek van de zonevreemdheid van de aanwezige bewoning, horeca en recreatie, met inbegrip van de nog steeds geldende verkaveling (in het SBZ)'*.

Voorliggende AON kadert in de onderzoeksfase van het procesverloop van complexe projecten. Voorafgaand aan het effectieve onderzoek wordt een alternatievenonderzoeksnota opgemaakt. Hierin wordt toegelicht hoe het onderzoek zal worden gevoerd, welke criteria hierbij zullen worden gehanteerd en welke effecten dienen beoordeeld te worden. De AON is in reikwijdte ruim en diverse aspecten op vlak van milieu, ruimte, recreatie en bewoning worden betrokken. Eveneens wordt aandacht geschonken aan de financiële implicaties. Daarnaast

beoogt de AON het project met de vooropgestelde alternatieven kenbaar te maken, waarbij in volgende fase dan rekening kan worden gehouden met de input en de resultaten van de consultatie.

3 ENKELE BEDENKINGEN / AANDACHTSPUNTEN

3.1 PROCESAANPAK

Het doel van de onderzoeksfase is het selecteren van de meest adequate oplossing uit meerdere alternatieven/mogelijkheden. Via een participatief traject met actoren en inwoners werd eerder een eerste analyse opgemaakt aan de hand van verschillende thema's en schaalniveaus. In het traject werd tevens de nodige inhoudelijk expertise gebracht (juridisch, ecosysteemdiensten,...). De Raad onderschrijft deze aanpak en meent dat een brede invalshoek garanties op een degelijk onderzoek moet bieden. Ook de diverse stappen in het participatief proces kunnen worden bijgetreden. Het traject leidde tot de aanduiding van een aantal locaties en infrastructurele uitdagingen waarvoor een verduidelijking van de visie nodig is om een samenhangende ontwikkeling van het Kluisbos te kunnen realiseren. Deze werden gegroepeerd in vier volgende thematische clusters: (1) parkeren en ontsluiten; (2) wonen; (3) recreatie en (4) netwerken. Voor deze thematische clusters worden in de AON telkens meerdere ontwikkelingsscenario's geformuleerd. Hieruit worden dan drie te weerhouden alternatieven vooropgesteld. Algemeen meent de Raad dat de vooropgestelde thema's en de procesaanpak kunnen beantwoorden aan de vraagstelling. Bovendien stelt de AON dat via consultatie het mogelijk is om andere onderbouwde alternatieven naar voor te schuiven (wat een openheid in de procesaanpak veronderstelt). Dit alles moet volgens de Raad in latere fase kunnen leiden tot een evenwichtige samenhangende ontwikkeling van het Kluisbos. De Raad wenst evenwel enkele bedenkingen te formuleren met als doel het proces waar mogelijk te verbeteren (zie hierna).

3.2 IMPLICATIES KEUZES EN BELANGEN

In de AON wordt voor wat betreft de vier thematische clusters telkens meerdere scenario's vooropgesteld. Deze worden per thematische cluster los van elkaar geformuleerd. De Raad wenst op te merken dat de keuze voor bepaald scenario's in een thematische cluster, zoals bijvoorbeeld de maximale reductie van de bewoning (uitdoving bestaande bewoning) of reductie van de recreatiemogelijkheden, uiteraard een grote impact heeft op de andere thematische clusters zoals het ontsluiten en parkeren.

Hoewel het begrijpelijk is dat men in deze fase de blik zo ruim mogelijk wil houden, stelt de Raad zich de vraag of het maken van keuzes, zonder een expliciete formulering van de doelstellingen, wenselijk is. Is het bijvoorbeeld niet aangewezen om op basis van vooropgestelde doelstellingen een zekere hiërarchie in thema's

